

Maturitní témata profilové zkoušky z předmětu Psychologie 2024/2025

1) Psychologie jako věda

(Definice a předmět zájmu psychologie, vznik a vývoj psychologie, pracovníci v oboru psychologie, základní psychologické směry a disciplíny, metody výzkumu. Využití oboru psychologie při pedagogické práci s dětmi.)

2) Kognitivní procesy, spánek a sny

(Definice kognitivních procesů, smysly; jejich funkce a omezení, vnímání, čítí, představivost a fantazie, spánek a sny, podpora rozvoje těchto procesů u dětí.)

3) Pozornost a ADHD

(Definice pozornosti, dělení pozornosti, ADHD definice, základní příznaky ADHD u žáka, pozitivní aspekty ADHD, ADHD u dospělých, ADHD muži a ženy, přístup pedagoga k dětem s ADHD)

4) Myšlení a řeč.

(Definice, funkce a základní dělení procesu myšlení. Myšlenkové operace, Kognitivní vývoj dle J. Piageta. Řeč jako nástroj myšlení, vývoj řeči. Jak rozvíjet myšlení a řeč v pedagogickém procesu.)

5) Paměť a učení.

(Definice paměti, fáze a základní dělení, faktory zlepšující paměť, Alzheimerova nemoc, Druhy učení, klasické a operantní podmiňování. Jak vytvářet podmínky pro efektivní učení.)

6) Psychologie osobnosti

(Definice osobnosti, struktura osobnosti podle Freuda, základní složky osobnosti: charakter, temperament, postoje. Typologie temperamentu: Hippokrat, Jung, Pavlov, Kretchmer, Eyseneckův model osobnosti, Využití psychologie osobnosti v pedagogickém procesu.)

7) Emoce

(Definice, funkce a dělení emocí. City a jejich vliv na emoce, Emoce jako základ učení, emoční inteligence, role emocí v životě a vývoji dítěte. Podpora emočního rozvoje dětí pedagogem. Práce s emocemi dětí.)

8) Intelligence.

(Definice a druhy inteligence, složky inteligence, pásma inteligence, druhy mentálních retardací, způsob měření a testování (IQ, EQ testy). Význam inteligence dítěte v pedagogickém procesu.)

9) Duševní poruchy

(Příčiny a léčba duševních poruch, poruchy osobnosti, afektivní poruchy, schizofrenní poruchy, Disociativní poruchy, poruchy příjmu potravy, Posttraumatická stresová porucha, Přístup pedagoga k dětem s duševními poruchami.)

10) Základní potřeby a jejich naplňování.

(Definice a základní dělení potřeb. Maslowova pyramida potřeb, Frustrace, deprivace a subdeprivace v životě dítěte, Proces seberealizace dítěte. Přístup pedagoga k naplňování základních potřeb dítěte.)

11) Verbální a neverbální komunikace.

(Definice, funkce a model komunikace, Základní dělení komunikace, Prostředky neverbální komunikace: Posturologie, Gestika, Haptika, Proxemika, Kinezika, Vizika, Základy efektivní komunikace. Podpora rozvoje komunikace pedagogem.)

12) Vývojová psychologie a její teorie

(Genotyp, fenotyp, zrání, učení. Vývojové teorie (Piaget, Erikson, Freud). Vývoj osobnosti v extrémních podmínkách izolace: „vlčí děti“. Přístup pedagoga k zákonitým procesům zrání a učení.)

13) Vývoj dítěte v období od početí do tří let věku dítěte.

(Prenatální období, perinatální období, novorozenecké období, kojenecké období, batolecí období – základní charakteristika vývojového období, Vztah pedagoga a dítěte v daném vývojovém období.)

14) Charakteristika vývoje dítěte předškolního věku.

(Základní charakteristika vývojového období. Nástup do školky, Příprava dítěte na školu, školní zralost a připravenost. Vztah pedagoga a dítěte daného věku, podpora individuálního rozvoje dítěte.)

15) Charakteristika vývoje dítěte v období školního věku

(Základní charakteristika vývojového období. Dělení školního věku. Nástup do školy, školní zralost a připravenost. Rozumový vývoj, Vliv rodiny, role otce a matky, vrstevnické skupiny, Změny v období puberty a příčiny krize v tomto vývojovém období, podpora individuálního rozvoje dítěte.)

16) Rodina a její vliv na vývoj dítěte. Porucha funkcí rodiny. Syndrom CAN. *(Základní definice a funkce rodiny. Porucha funkcí rodiny, dopad na vývoj dítěte. Syndrom CAN: vymezení pojmu, základní příznaky, řešení. Role pedagoga v situaci vážného ohrožení psychického vývoje dítěte.)*

17) Závislosti a Psychoterapie

(Definice a vznik závislosti, druhy závislostí, návykové látky, alkoholismus, definice psychoterapie, role psychoterapeuta, druhy psychoterapie, metody psychoterapie, role pedagoga u návykových látek)

18) Socializace a sociální skupiny.

(Definice socializace, sociální skupiny a jejich dělení. Sociální učení a vývoj dítěte ve vztahu ke společnosti. Kohlbergova stádía morálního vývoje. Role pedagoga v procesu socializace dítěte.)

19) Poruchy chování dítěte.

(Definice poruch chování, Příčiny poruch chování, Dělení poruch podle stupně závažnosti, Druhy poruch chování dle MKN – 10, Charakteristika vybraných poruch chování – lež, záškoláctví, šikana, agresivita. Role a možnosti pedagoga v těchto situacích.)

20) Psychologie handicapu: Mentální a tělesná postižení

(Definice handicapu a postižení. Základní oblasti psychologie handicapu, Poruchy autistického spektra, Mentální retardace, Dětská mozková obrna, Základní druhy tělesného postižení, Inkluze vs integrace, Přístup pedagoga k dětem s handicapem.)

21) Psychologie handicapu: Smyslová postižení

(Definice handicapu a postižení. Základní oblasti psychologie handicapu, Tyflopedie, Surdopedie, Logopedie, Inkluze vs integrace, Přístup pedagoga k dětem s handicapem.)

22) Syndrom vyhoření.

(Definice syndromu vyhoření. Příčiny, diagnostika, léčba a prevence. Sebereflexe: zpětná vazba v procesu sebereflexe, motivace pracovníka, podmínky a prostředí pracovního života.)

Vypracováno 23. 10 2023

Mgr. Eliška Hrubá

